Nr. 27. Kraków, Poniedziałek 17 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp.
Cena numeru 3000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.
Załączniki wedle umowy.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Militaryzm niemiecki stwarza możliwość nowej wojny

Poincare żąda realnych gwarancji — Niemcom nie można pozostawić swobody na granicy wschodniej

Paryż, 17 września. W przemówieniu swem wygłoszonem w Riel les Eaux Poincare oświadczył, że nic nie mogłoby więcej rozbudzić agresywności Niemiec, jak pewność, że mogą niepłacić. Winniśmy więc obstawać przy naszych żądaniach reparacyjnych i stać na straży naszych granic. Nie chcemy rzucać posiadanych zastawów dla czegoś jak cień nierealnego. Idea aby państwa położone nad Renem wzajemnie sobie gwarantowały status quo nie dodaje niczego do gwarancyj zawartych w traktacie, natomiast miałaby tę ujemną stronę, że osłabiałaby pakt ogólny, **albowiem nie stosując się do granic pomiędzy Niemcami a Czechosłowacją ani do granic między Niemcami a Polską dawałaby niejako Niemcom większą swobodę na ich granicy wschodniej i południowej** aniżeli na ich granicy zachodniej i w tych warunkach Rzesza wznowiłaby swą akcję militarną, skierowując ataki zdala od granicy nad Renem. Z kolei pakt gwarancyjny nie byłby też skutecznym, gdyby nam nie zapewniał szybkiej pomocy zbrojnej. Pozatem pakt taki miałby tę niedogodną stronę, że przynaglałby nas do rozbrojenia, przez co zostalibyśmy narażeni na atak wroga od nas liczniejszego i lepiej uzbrojonego. Gdyby miał być wysunięty projekt skrócenia czasu trwania okupacji lewego brzegu Renu bez jednoczesnego wykonania traktatu **militaryzm niemiecki przygotowałby nową wojnę zaborczą.** — Znikły w ten sposób wszelkie zabezpieczenia jakie nam daje traktat. Co do innych sposobów zabezpieczenia to owszem możemy ich szukać wspólnie z naszymi sprzymierzeńcami, ale nie zgadzamy się na czcze pozory.

—ooo—

Niemcy kapitulują w Zagłębiu Ruhry

Berlin, 17 września. Minister dla terenów okupowanych, Fuchs, oświadczył przedstawicielowi „Berliner Tagblatt": Kraj łoży na zagłębie Ruhry olbrzymie sumy. Ciężar ten ze względu na sytuację finansową państwa, zdaje się być nie do zniesienia. Jedyną troską rządu obecnego jest uregulowanie sprawy zagłębia Ruhry i zagadnienia odszkodowania.

Nadrenja odrywa się od Niemiec

Akwizgran, 17 września. Na licznych zgromadzeniach, które odbywają się w prowincji nadreńskiej mowcy wykazują szczegółowemi danemi, że opór bierny w Zagłębiu Ruhry kosztował przeszło 150 miljardów marek w złocie, wówczas kiedy zapłacenie całej sumy odszkodowań nie przekroczyłoby 132 miljardów marek złotych. Na zgromadzeniach tych uchwala się rezolucje domagające się spiesznego utworzenia niezawisłej republiki nadreńskiej i całkowitego wykluczenia Niemiec od administracji.

Essen, 17 wrzesna. Generał de Goutte zakazał subskrypcji niemieckiej pożyczki złotej na terenie Ruhry i przyczółka mostowego Duesseldorf.

Pierwsze jaskółki bolszewizmu w Niemczech

Dortmund, 17 września. Wczoraj w zakładach Dortmunder Union tłum 3—4 tysięcy robotników usiłował wymusić dokonanie wypłat. Policję obrzucono kamieniami. Policja zrobiła użytek z broni, przyczem jedna osoba została zabita, a kilka odniosło rany.

Odpowiedź Sowietów na memorandum rządu polskiego

w sprawie uznania federacji sowieckiej

Federacja sowiecka gwarantuje wykonanie umowy ryskiej

Warszawa, 17 września. Wobec faktu, że rosyjska agencja telegraficzna zakomunikowała prasie treść memorandum wręczonego polskiemu charge d'affaires w Moskwie przez komisarjat ludowy do spraw zagranicznych, które to streszczenie powtórzyły niektóre pisma zagraniczne, wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych podaje poniżej ścisły tekst wymienionego memorandum:

W memorandum z dnia 31 sierpnia br. w sprawie uznania przez Polskę SSSR, rząd polski wychodził z pewnych założeń o charakterze ogólno-politycznym, których jednakże w żadnym razie nie można uznać za uwierzytelnione, i którym rząd związku uważa za niezbędne przeciwstawić następujące argumenty: Akt z dnia 6 lipca br., który stworzył podstawy nowej formy bytu państwowego sowieckich republik socjalistycznych **w najmniejszym stopniu nie zmienił istoty wzajemnego stosunków traktatowych** tych republik z państwami trzeciemi. Przeciwnie, w notyfikacji, wręczonej dnia 23 lipca br. przedstawicielom państw akredytowanym w Moskwie, zostało w sposób jasny określone całkowicie, że komisarjatowi ludowemu spraw zagranicznych związku sowieckiego republik socjalistycznych, powierzono prowadzenie w imieniu związku wszystkich jego stosunków zagranicznych w tej liczbie wprowadzenie w życie wszystkich zawartych przez wymienione republiki z innemi państwami umów i traktatów, które zachowują swoją dotychczasową siłę na terytorjach odpowiednich republik. — W zastosowaniu do stosunków wzajemnych między republikami sowieckiemi a Polską, zasada ta oznacza, że związek bierze na siebie

gwarancję wykonania traktatu ryskiego w ramach terytorjalnych republik sowieckich, które go podpisały, a które w swoim czasie znajdowały się w stanie wojny z Polską. Co się zaś tyczy federacji republik zakaukazkich, która nie prowadziła wojny z Polską i dlatego nie podpisała traktatu ryskiego, to rząd związku miał już okazję zakomunikować rządowi polskiemu w rozmowach ustnych, że gotów jest natychmiast po sprecyzowaniu (nadaniu formy) stosunków wzajemnych między Związkiem a Polską rozpocząć rokowania co do ustalenia norm i gwarancyj, odpowiadających z jednej strony dawnym stosunkom pokojowym między federacją zakaukazką a Polską, a z drugiej strony sytuacji federacji zakaukazkiej w ramach związku republik sowieckich. W świetle tej bezspornej zasady rząd związkowy nie może zrozumieć, na jakiej zasadzie uznanie przez Polskę może być uwarunkowane przez poprzednie uregulowanie całego szeregu spraw, które mogą być rozwiązane jedynie w drodze dwustronnej umowy po nadaniu formy stosunkom między Związkiem a Polską. Nie może on się zgodzić na to, aby prawo zakaukazkiej federacji do wstąpienia do związku republik sowieckich miało być uwarunkowane przez wypłacenie Polsce określonej kompensacji materjalnej. Rząd związku zmuszony jest widzieć w tych uprzednich żądaniach Polski usiłowania jednostronnej zmiany statutu stosunku między republikami sowieckiemi a Polską to jest rewizji traktatu ryskiego. Rząd związkowy uważa za potrzebne wskazać rządowi polskiemu, że taka próba jednostronnej rewizji dwustronnych aktów pociągnęłaby za sobą jako nieunikniony skutek przedłożenie określonych żądań co do meritum traktatu ryskiego również ze strony rządu związkowego. Nie chcąc w chwili obecnej formułować podobnych żądań, rząd związku czyni to jednak tylko dlatego, że jest pewny, iż żądania rządu polskiego są owocem nieporozumienia i że uznanie SSSR przez Polskę nastąpi natychmiast i bez wszelkich warunków.

Krwawe starcia z komunistami bułgarskimi

Sofja, 17 września. Bułg. aj. tel. Komuniści zamierzali wczoraj odbyć na rynku zgromadzenie. Policja poczyniła zarządzenia, aby temu przeszkodzić i wezwała tłum do rozejścia się. Komendant oddziału policyjnego został zastrzelony z rewolweru. Policja rozpędziła tłum, czyniąc użytek z broni palnej, przyczem 30 osób zostało bądźto zranionych bądź zabitych. Niepokoje nie ponowiły się.

Sofja, 17 września. Bułgarska Agencja Telegraficzna. Wobec usiłowań ze strony komunistów zorganizowania wiecu na rynku, policja podjęła środki, by nie dopuścić do zgromadzenia. Wzywający do rozejścia komisarz policji, zbliżający się na czele oddziału policji, został zabity wystrzałem z rewolweru. Policja, nie robiąc użytku z broni, rozprószyła gromadzących się. Aresztowano około 30 osób. Pozatem spokoju nie zakłócono.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 17 września. Otwarcie giełdy godz. 10: Berlin 0.000005, Holandja 221.40, N. York $563\frac{1}{4}$, Londyn 25.60, Paryż 33.25, Medjolan 25.00, Praga 16.85, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.00, Sofja 5.50, Warszawa 0.0020, Wiedeń $0.0079\frac{1}{4}$, Austr. kor. stempl. $0.0079\frac{1}{8}$.

Zurych, 17 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.34, Holandja 222.75, Nowy Jork $565\frac{1}{4}$, Londyn 25.68, Paryż 32.75, Medjolan 24.85, Bruksela —, Praga $16.97\frac{1}{2}$, Budapeszt $0.03\frac{1}{8}$, Bukareszt 2.60, Belgrad 6, Sofja 5.45, Warszawa 0.0020, Wiedeń $0.0079\frac{5}{8}$ Austr. korona stemplowana $0.0079\frac{1}{2}$.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 17 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska $0.21\frac{1}{2}$—$0.23\frac{1}{2}$, marka niem. 0004, korony czeskie 2105, franki szwajc. 12410, francuskie 4055, funty ang. 319.700, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa $0.21\frac{1}{2}$—$0.22\frac{1}{2}$, Berlin $0003\frac{1}{4}$ Praga 2123, Zurych 12525, Paryż 4102, Nowy Jork 70935. Londyn 321500.

Giełda efektów: Zieleniewski —.—, Fanto 5,680.000 Karpaty galicyjskie 670.000 Galicja 33,500.000, Schodnica 2,290.000, Siersza —·—, Lwów-Czerniowce —.—, Kolej północna 24.700.000, Alpine Montan —·—, Huta Pbldi 1.178.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 17 września. Nowy Jork 131,869.500, Londyn 598,500.000, Paryż 7,581.000, Wiedeń 187.530, Praga 3,190.000, Szwajcarja 23,541.000.

Nowy Jork, 15 września. — Giełda pieniężna. Kurs dzienny. Przekaz na Londyn 424.25, przekaz na Londyn na 60 dni 451.25, przekaz na Paryż 587, przekaz na Amsterdam 39.30, przekaz na Kopenhagę 17.92, przekaz na Pragę 300, przekaz na Berlin w płaceniu 0.00000090, w żądaniu 0.00000093.

Paryż, 15 września. Weksle. Niemcy 0.000015, Ameryka 17.04, Belgja 83.10, Anglja 77.35, Holandja 669 i pół, Włochy 75.90, Szwajcarja 303.00, Hiszpanja 227.25, Bukareszt —, Praga 51.20.

Londyn, 15 września. Weksle. Paryż 77.89, Belgja 92.85, Holandja 11.54 i trzy czwarte, Nowy Jork 454.43, Hiszpanja 333 i pięć ósmych, Włochy 102.30, Niemcy 525.000.000, Wiedeń 322.500, Bukareszt 980.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 15 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 39.000, dowóz wewnątrz kraju 25.000, wywóz do Anglji 1000, wywóz na kontynent —. Targ miejscowy middling 28.90. Tendencja silna.

Targ terminowy: wrzesień 27.95, październik 27.90, listopad 27.75, grudzień 27.60, styczeń 27.20, marzec 27.10, maj 27.00, lipiec 26.45.

Liverpool 15 września. Targ bawełny. Obroty 4000. Dowóz 700; brazylijska 28 punktów wyżej, egipska 25 punktów niżej. Targ terminowy 17.67. Tendencja ustalona.

Terminy: sierpień 16.33, wrzesień 15.66 październik 15.30 listopad 15.21, grudzień 15.08, styczeń 14.95, luty 14.88, marzec 14.76, kwiecień 14.70, maj 14.59, czerwiec 14.43, lipiec 14.03.

TELEGRAMY

Kanclerz Seipel u premjera Witosa

Warszawa, 17 września. Pan prezes Rady ministrów przyjął dzisiaj na posłuchaniu prezesa federalnej Rzeczypospolitej austrjackiej Mgrs. Seipla wraz z ministrem spraw zagranicznych drem Gruenbergerem i szefem gabinetu Ministerstwa spraw zagranicznych, drem Emilem Junkarem. Podczas dłuższej rozmowy, która toczyła się w bardzo serdecznym tonie, poruszył kanclerz szereg zagadnień wewnętrznych austrjackich, rzucających światło na odbudowę nowej Rzeczypospolitej, poczem nastąpiła wymiana zdań o przyszłości polsko-austrjackich stosunków handlowych.

Nowy rząd hiszpański żąda zwrotu Marokka

Paryż, 17 września. Havas. Primero de Rivera miał oświadczyć, że jest zdecydowany zrzec się Marokka, jeżeli tego zażąda naród, ale pod tym warunkiem, że Gibraltar będzie zwrócony Hiszpanji.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 17 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	14/IX.
P. T. H. I—V em. . . .	80—95	89—82
„Impex"	1,2—1,3	
„Pharma" (B. Jawornicki)	140 ex	200—185
Bracia Rolniccy I em. . .	40	
„Polski Glob"		7,5
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	25—26	29—24.5
Zieleniewski I—IV em. . .	**2025—1875**	**2075—1950**
Warsz. Parowozy I—III em.	110—100	117—114
H. Cegielski, Poznań I—IX	**152—138**	**157—145**
„Potęga" Tow. huty żel. .		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em. . .	170—160	185—162
„Pocisk"	170	
Automotor	80 - 95	
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2750—2550**	**2850—2750**
Siersza	**1250—1150**	**1300—1250**
Tepege I—IV em.	**765—750**	**830—795**
Polska Nafta	107—100	115—105
Oikos		750
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	140	140—145

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	14/IX.
Pezet		
Strug	230—220	220—210
Syndykat Kosz., Kraków .	250—235	240
Tłuszcze Trzebinia		**750**
„Krakus" I—VI em. . . .	170—160	195—165
Porcelana Cmielów . . .	230—235	240 - 230
Fabr. cukru w Chodorowie .		**1320 - 1200**
Elektr. Siersza I—IV em.	72—70	74—73
Zakład. przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski . . .	170—165	185
Fabr. kapel. w Myślenicach		70
Bank Przemysłowy I-VIII	85—80	85—81
Bank Hipoteczny	175	170
Bank Małopolski	136—135	136—127
Ziemski Bank Kredyt. . .	41	48
Powszechny Bank Kredyt.	21	23—21.5
Akc. Bank Związkowy I-IX		50
Bank Komercjalny I—IV		36—35
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.		620—610

Zniżka efektów przybrała obecnie żywe tempo. Na dzisiejszem zebraniu giełdowem zniżka była bardzo dotkliwa i objęła wszystkie papiery. Przyczyną zniżki jest trwająca nadal ciasnota gotówkowa i pewna panika wśród spekulantów, którzy nabyli akcje nie w celach lokaty kapitału, lecz wyłącznie spekulacyjnych, a potrzebują gotówki do angażowania się ye walutach i dewizach.

Również na pogiełdzie silnie zniżkowo. Notowano: Jaworzno 4250, 4150, Gazy 5800—5850, Lokomotywy 170, Chybi 1750

Na rynku pieniężnym kursa utrzymane, niektóre nawet zwyżkowe. Notowań oficjalnych nie było.

Transakcje zawierano w czekach następujące: **Nowy Jork 315.000—315.500, Zurych 56.500, Praga 9450—9525, Wiedeń 450.**

GIEŁDA WARSZAWSKA

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski . .	900—940
„ Handl. „ ex . .	247.5—242.5 - 262.5
„ dla Han. i Prz. 1—7 .	185
„ Kredytowy	
„ Małopolski w Krak. .	125
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn. .	150
„ „ przem. we Lw. .	75—80—77.5
„ Tow. spół. w Warsz. .	350
„ Zachodni	
„ Ziems. Kred. we Lw. .	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn. .	
„ Związków Ziem. . . .	95—90—95
Kijewski i Scholtze	525—450
Fr. Puls	
Wildt i Sp.	172.5—160
Cukrownia Chodorów . . .	
„ Czersk I i II . .	360—355
„ Częstocice . . .	5600—5200—5500
„ Gosławice . . .	480 -440
„ Michałow . . .	670—620—640
Warsz. Tow. F. Cukru . . .	poj. 9750-9500-8000 dr. 10500-9500-9700
Firley	135—132—137
Łazy	72.5—70
Drzewny przemysł	40—45
Warsz. T. Kop. Węgla . . .	100 szt. 925—775 800
H. Cegielski w Poznaniu .	140—125
Lilpop, Rau i S-ka	167.5—130—140
Modrzejowskie zakł.	1300—1600—1400
Norblin, Br. Buch i W. . .	
Ostrowieckie zakł.	1900—1950—1800
„ 5	1750—1850—1750
Orthwein i Karasiński . . .	
Rohn, Zieliński i Ska . . .	275—280—250
K. Rudzki i Ska 1—4 . . .	625—600
Fitzner i Gamper	2000

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em. . .	1050—900—1030
„Trzebinia"	
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	200—180
Parowóz	112.5
L. Zieleniewski	1900 -2000—1950
Zawiercie	
Żyrardów	59000—54000
Ł. J. Borkowski	172.5—150—150
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	39—37
War. Tow. Transp. i Żegl. .	29.5—28—29
Polbał	
Spiess i Syn	385—330
Zachod. Tow.	
Cmielów	262—285—265
Elektryczność	1500
Pol. Tow. Elektryczne . . .	220—180
Belpol	
Haberbusch i Schiele . . .	600
Tow. oczyszcz. spirytusu . .	500—450—475
Tepege	800—775
Polska Nafta	95—80—95
Bracia Nobel	325—295
Lenartowicz i Br. Ryl . . .	36—39
Pustelnik	250—215—235
Siła i Światło	185
Fabryka pap. „Klucze" . .	
Eksp. Soli Potasowych . .	1200—1190
Cerata	
Skóry i Garbniki	51
Kabel	
Przemysł Naftowy	575
Strem	
Unia	
Marynin	860
Warsz. Syndykat Rolniczy .	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 17 września. **Waluty: Nowy Jork 295.000—280.000. — Czeki: Berlin 0.00.2—0.00195, Holandja 110.500, Londyn 1,341.000—1,230.000, Nowy Jork 295.000—280.000, Paryż 17.400—16.500, Praga 8400, Szwajcarja 49.7000, Wiedeń 3.96 i pół, Włochy 12.500, Belgja 14.400—13.7000.**

Otwarcie wystawy w Kępnie

Poznań, 17 września. Wczoraj przybył na otwarcie wystawy rolniczo-przemysłowej prezes ministrów Witos w towarzystwie sekretarza p. Lebiedzińskiego i ks. pos. Dachowskiego. Na dworcu powitał premjera krótkiem przemówieniem poseł Wojkowiak, który przypomniał, że Kępno było zawsze przedmurzem niemczyzny, obecnie otwiera swe podwoje sternikowi nawy państwowej, witając go serdecznie. Z dworca udał się premjer do gmachu starostwa, skąd po spożyciu pierwszego śniadania udał się na sumę do kościoła parafjalnego. Po mszy premjer Witos wraz z towarzyszącemi mu osobami udał się na plac wystawowy. Tu p. premjera powitał p. Wojkowiak, jeden z głównych organizatorów wystawy. Wystawa ta — powiedział mowca — jest dowodem pracy i energji obywateli miejscowych. Dużo mieliśmy trudności, ale dzięki dobrej woli rządu, usilnej współpracy całego miejscowego społeczeństwa, doszliśmy do tego celu, że z dumą pragniemy pokazać przedstawicielowi rządu owoce naszej działalności. Następnie podziękował mowca za pomoc moralną i finansową, jakiej doznali organizatorzy wystawy ze strony przedstawicieli rządu.

Odpowiedział minister rolnictwa Gościcki, który przybył na otwarcie wystawy z drem Barabaszem, przedstawicielem ministerstwa przemysłu i handlu. Wystawy — powiedział p. minister — są sprawdzianem życia gospodarczego. Dowodem, że życie nasze podnosi się, jest ta wystawa. Z przyjemnością muszę stwierdzić, że w roku bieżącym produkcja nasza jest dostateczna. Potrzeba tylko wytrwać w dziele uzyskania zapasów obcych tak potrzebnych nam walut, aby wyjść raz na zawsze z kryzysu finansowego. Niech rolnik nie skarży się, że jego produkcja jest nieopłacalna. To się widzi nietylko w rolnictwie, ale i w innych dziedzinach. Organizatorom wystawy i tutejszemu społeczeństwu życzę, by praca wydała plon należyty. Następnie premjer Witos przeciął wstęgę, poczem zaczęło się zwiedzanie wystawy.

Co słychać nowego?

Olbrzymie włamanie w Katowicach

Złupienie sklepu jubilerskiego Jaroty — Szkoda wynosi 20 mijardów

Dnia 16 bm. włamali się niewyśledzeni dotychczas sprawcy do sklepu jubilerskiego w Katowicach Pawła Jaroty i skradli większą ilość złotych i srebrnych damskich zegarków, brylantów i bižuterji, łącznej wartości około 20 miljardów mkp.

Zagadkowy zgon kobiety przy ul. Topolowej

Dnia 16 września o godz. 17.35 doniósł posterunkowemu Rychlińskiemu Mieczysław Kral, zamieszkały przy ul. Topolowej l. 36, że w mieszkaniu jego zmarła nagle kobieta, która przyszła do niego w odwiedziny. Ponieważ śmierć nastąpiła wśród podejrzanych objawów, przeto zwłoki oddano do medycyny sądowej. Jak stwierdzono, kobieta ta nazywała się Zofja Burak, lat 21 licząca, zamieszkała przy ul. Mikołajskiej l. 7. Śledztwo w toku.

Wielokrotny morderca... psów

W miejscowości Baden w Austrji donoszą o niezwykłym wypadku, stanowiącym nowy a przynajmniej niezwykły przyczynek do studjów nad zdziczeniem powojennem. Mianowicie niewyśledzony dotąd sprawca postanowił zgładzić w tym mieście widocznie wszystkie psy. Oryginalny ten morderca zgładził dotąd 46 psów, które zginęły od rozrzuconych po ulicach miasta zatrutych kawałów mięsa. Szkoda jest znaczną, ponieważ wśród psów, które padły ofiarą zwyrodniałego osobnika, znajdują się okazy rasowe. Towarzystwo przyjaciół zwierząt wyznaczyło nagrodę w wysokości 1 miljona koron za wyśledzenie mordercy psów.

KRONIKA

ZALICZKI NA PENSJE OFICERSKIE. Ministerstwo spraw wojskowych zezwoliło na wydawanie oficerom w ciągu ostatniej dekady każdego miesiąca zaliczek na poczet ich poborów w pełnej ich wysokości, lub częściowej, ale tylko na wypadek nagłej potrzeby, jak: choroba w rodzinie, śmierć lub inny nieszczęśliwy wypadek.

Zaliczka ta ma być ściągnięta przy wypłacie najbliższych poborów.

Do przyznawania tych zaliczek minister spraw wojskowych upoważnił szefów intendantur w poszczególnych DOK, a dla władz centralnych szefa wydziału uposażenia Dep. VII. Int. M. S. Wojsk.

ROZWIĄZANIE TOW. WZAJ. UBEZPIECZEŃ „WISŁA". Dnia 15 września br. odbyło się Walne zgromadzenie delegatów ludowego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń „Wisła" w Krakowi, na którem uchwalono rozwiązanie towarzystwa, wobec tego, że agendy jego przejęła Polska Dyrekcja ubezpieczeń wzajemnych, działająca na podstawie ustawy o przymusie ubezpieczenia. Majątek „Wisły", a to kamienicę II-piętrową narożną przy ul. Radziwiłłowskiej i Niecałej, przekazało Walne zgromadzenie powstać mającej fundacji pod nazwą „Dom ludowy Wisła" w Krakowie. Dom ten po rozwiązaniu umów z lokatorami ma służyć po wieczne czasu na 1) udzielanie gościny i noclegów przejeżdżającym przez Kraków emigrantom i reemigrantom Polakom, 2) udzielanie gościny i noclegów Polakom, przybywającym do Krakowa na zjazdy i zgromadzenia o charakterze społecznym, oświatowym i gospodarczym, 3) udzielanie pomieszczenia towarzystwom ludowym, siedzibe w Krakowie majacym, których tut ma na celu szerzenie wśród ludu wiejskiego oświaty i wiedzy rolniczej, 4) udzielanie pomieszczenia przedsiębiorstwom, które zajmują się wydawnictwami drukowemi lub obrazkowemi, szerzącemi wśród ludu wiejskiego oświatę i wiedzę. Kuratorami dożywotniemi tej fundacji wybrano p. Senatora Średniawskiego, St. Bednarskiego, b. dyr. „Wisły", obecnie dyr. pol. dyr. ubezp. wzaj. i J. Tatarę, referenta małopolsk: tow. rolniczego.

„PROCES ROZWODOWY PANI B." W „BAGATELI". Dziś i jutro ostatnie przedstawienia znakomitej komedji Sidney'a Garrick'a p. t. „Proces rozwodowy pani B.", świetna ta komedja grana jest wprost koncertowo przez cały zespół z pp. Modzelewską, Hellen, Nowakowskim (reżyser), Noskowskim, Szubertem i Wesołowskim, w głównych rolach. We środę premjera „Nieprzyjaciółki" Nicodemi'ego.

„NIEPRZYJACIÓŁKA" Nicodemi'ego po raz pierwszy ukaże się we środę dnia 19 b. m., w której wdzięczne pole do popisu mają PP. Kozłowska, Sznage-Andruszewska, -Hańska, Horecka, Brzeski, Nowakowski, Noskowski, Kwiatkowski, Wysocki, Zbucki. Nowe dekoracje projektu p. Cybulskiego podniosą i uzupełnią artystyczne zamierzenia reżysera p. Nowakowskiego.

Z OPERY I OPERETKI. Niezwykłe zainteresowanie wzbudziła zapowiedziana na jutro t. j. wtorek 18 bm. przepiękna opera Pucciniego „Madame Butterfly", zawsze mile witana dla niezwykłego uroku egzotyczności, wysokich walorów muzycznych i nader zajmującej treści. Wystąpią w niej Zofja Fedyczkowska, Wolska, Sobańska, Tad. Łowczyński, A. Okoński i inni. Opera ta, którą dyryguje dyr. B. Walewski, ma zapewnione powodzenie.

EMANUEL FEUERMAN I IGNACY FRIEDMAN W KRAKOWIE. „Krak. Biuro konc. E. Bujański" urządza w sobotę 22 bm. jedyny koncert sławnego czelisty **Emanuela Feuermana — we czwartek zaś 27 bm.** koncert naiznakomiaszego pianistv dobv współczesnej, **Ignacego Friedmanaa.** Na oba koncerty bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8

KOGO ARESZTOWANO? Franciszek Piotrowicz, lat 26, został przytrzymanym w tut. aresztach, ponieważ usiłował ściągnąć z nóg trzewiki Stanisławowi Waniewiczowi, który w nocy zasnął na ławce plantacyjnej. Prezchodzący jednak posterunkowy Jaglarz zauważył to i Piotrowicza przytrzymał.

Aron Jonas, lat 14, znany kieszonkowiec, został przytrzymany na kradzieży kieszonkowej.

KRADZIEŻE. Pawłowi Dziukowi skradziono w czasie jazdy pociągiem na przestrzeni między Suchą a Podgórzem z kieszeni kamizelki złoty zegarek kryty ze złotym łańcuszkiem wart. 200 miljonów marek.

Ze zamkniętego mieszkania Pauliny Zatherównej przy ul Karmelickiej skradziono garderobę wartości około 11 miljonów mkp.

Na szkodę Benedykta Hyli skradziono z kieszeni podczas odpustu w Mogile złoty zegarek kryty, wart. 30 miljonów mkp.

ZE SPORTU

Cracovia — Barcelona 1—7

Barcelona, 16 września. Klimat, przemęczenie z dnia porzedniego, zrobiły swoje i nieomal przekreśliły wczorajszy wynik. Hiszpanie wytężyli wszystkie siły i po brutalnej grze odnieśli zwycięstwo. Niemałą zasługę w zwycięstwie tem posiada hiszpańska publiczność, która okrzykami podniecała graczy Barcelony do ostateczności, a wśród szeregów Cracovii spowodowała dezorjentację i niechęć do walki. Olbrzymie tłumy widzów przyciągniętych wczorajszą nierozegraną, wyniosły graczy Barcelony z boiska. Był to mecz o największej ilości publiczności w tym sezonie, mimo iż stolica Hiszpanji przeżywa tak ważne wstrząśnienia polityczne.

CRACOVIA—BARCELONA 1—1 (1—0).

Sobota 15. IX. O sensacyjnym powyższym wyniku donieśliśmy specjalnemi afiszami już w dniu wczorajszym o godz. 11 rano. Tysiące interesującej się sportem publiczności gromadziło się przed afiszami komentując ten wynik, jak i nasz rekord informacyjny, który, zdaje się dzisiejszym rannym dziennikom posłużył za substrat do zręcznie rozkawałkowanych informacyj. Jak donieśliśmy, gra toczyła się ze znaczną i tylko częściowo wykorzystaną przewagą Cracovji, a najlepszy na boisku **Chruściński** sprawił sportowemu Krakowowi niespodziankę tem większą, iż uważano go za gracza ze zmanierowaną hyperkombinacją. Nie opisując znanego już przebiegu gry, stwierdzamy na tem miejscu, iż wynikiem tym z niepokonaną Barceloną, z którą nawet czołowe drużyny czeskie wysoko przegrywały, zdobyła sobie Cracovia miejsce pośród pierwszych drużyn kontynentu. Złożyła również dowód, iż tytuł mistrza Polski straciła jedynie przez zbieg „okoliczności".

WARTA—Ł. K. S. 2:5.

Wynikiem tym przekreśliła „Warta" zeszloniedzielny sukces z Wisłą krakowską i temsamem mistrzostwa w grupie zachodniej stają znakiem zapytania. Tak Warta, jak Wisła i Z. K. S. mają równa szanse. Jeśli Wisła wygra mecz z Ł. K. S., który odbędzie się w ostatnią niedzielę września w Krakowie (bo zwycięstwo nad Iskrą górnośląską nie ulega wątpliwości), to zdobędzie mistrzostwo. Jeśli mecz ten zostanie nierozstrzygniętym, rozgrywa Wisła trzeci mecz z Wartą. Jeśli zaś Wisła przegra, mistrzostwo zdobędzie Ł. K. S.

Wilno, 16 września (PAT). Zawody między Polonją a Laudą o mistrzostwo grupy wschodniej dały zwycięstwo Polonji w stosunku 6:0.

LWÓW—Kraków 2:1.

Lwów, 17 września. Międzynarodowe zawody w piłkę nożną Lwów—Kraków o puchar prof. Żeleńskiego zakończyły się zwycięstwem Lwowa w stosunku 2:1 (2:1). Dla Lwowa strzelili bramki Wójcik i Słonecki, dla Krakowa Sperling. Sędziował Mandel.

KATOWICKI K. S. — WISŁA 2:1.

Katowice, 17 września. Wisła — Katowicki Klub Sportowy 1:2 (0:2) na korzyść Katowic.

LEGIA—MAKKABI 2:1.

Warszawa, 17 września. Zawody w piłkę nożną między W. K. S. Legia a krakowską drużyną Makkabi dały wynik 2:1 (1:0) na rzecz Legji.

O ZAWODY MIĘDZYPAŃSTWOWE POLSKA—AUSTRJA.

Wiedeń, 17 września. Sonn und Montags Zeitung donosi, że delegat polskiego związku piłki nożnej przybył do Wiednia celem pertraktowania o odbywanie regularnych zawodów międzypaństwowych między Polską a Austrją.

NIEDZIELNE WYNIKI WE WIEDNIU.

Wiedeń, dnia 17 września. Hakoah—Wacker 1:0, Vienna — Admira 3:1, Simmering — Sportklub 2:2, WAF—HERTA 2:2, Slovan—Ostmark 4:0.

Wiedeń, 17 września. Zawody w piłkę nożną między klubem Rapid a Amatorami zakończyły się zwycięstwem 3:1 (2:1) na rzecz Rapid.

Nowiny w kilku wierszach

Osaka, 17 września. Reuter. Orkan, wiejący od strony morza, wyrzucił wielkie masy wód na miasto Tottori, które skutkiem tego zostało częściowo zniszczone.

Ateny, 17 września. Agencja Ateńska donosi: Dzienniki wyrażają jednomyślnie zadowolenie z powodu rozwiązania sporu grecko-włoskiego, składają rządowi gratulacje z powodu jego roztropnego stanowiska i wyrażają podziękowanie Anglji i Francji.

Ateny, 17 września. Poseł włoski omówił z ministrem spraw zagranicznych szczegóły wykonania zadosyćuczynienia przyznanego Włochom.

Berlin, 17 września. Od dnia 28 zm. podwyższoną została cena biletów kolejowych o 500%.

Berlin, 17 września. Z Madrytu donoszą, że nowy rząd zamierza rozwiązać parlament.

Berlin, 17 września. Od poniedziału kilogram chleba kosztować będzie 6 i pół miljona marek, bułka 300 tysięcy, litr mleka 4 i pół miljona.

Wiadomości gospodarcze

REDUKCJA TYGODNIA ROBOCZEGO W PRZEMYŚLE ŁÓDZKIM. Widzewska fabryka manufaktury zredukowała tydzień roboczy do 3 dni pracy, tłumacząc się brakiem kredytu dyskontowego i niemożnością zakupywania towaru na weksle. Skutkiem owej redukcji zmniejszyły się zarobki 10.000 robotników, zatrudnionych w owej fabryce o 50 prc. Należy podkreślić, że od czasu wypłacania dodatków drożyźnianych fabryki redukują ilość dni roboczych w tygodniu.

PRZYBLIŻONY ZBIÓR ZIEMNIAKÓW I BURAKÓW CUKROWYCH W POLSCE szacuje się na 28,718.000 ton ziemniaków, 3,042.000 ton buraków cukrowych, co wyniesie w stosunku do roku ubiegłego zbiór ziemniaków mniejszy o 15 prc. i buraków cukrowych większy prawie o 14 prc.

DOTYCHCZASOWE TRANSAKCJE MISJI SOWIECKIEJ NA T. W. Sowiecka komisja zakupów, reprezentująca zarówno rosyjski, jak ukraiński Wniesztogg, przystąpiła do transakcji handlowych na wielką skalę. Dotychczas specjalną uwagę skierowała komisja na przemysł i przetwory naftowe, drobne wyroby metalowe, jak naczynia aluminjowe, primusy, pasy transmisyjne, ołówki itd. Preliminowany budżet zakupów przekracza sumę 300 tys. dolarów.

PODWYŻSZENIE OPŁAT OD CZEKÓW STAŁYCH P. K. O. Od dnia 1 października P. K. O. podwyższa opłaty odczeków płatnych w terminach rocznych i półrocznych — 1.600 mkp.; w termiiach kwartalnych — 3.200 mkp.; w terminach miesięcznych — 4.800 mkp. Nadto za specjalne zastrzeżenia co do płatności czeków (nalepki) P. K. O. pobierać będzie opłaty w kwocie 200 mkp. Niezależnie od powyższych opłat za każdy blankiet przekazowy potrącana będzie należność w kwocie 300 mkp.

DANINY PUBLICZNE W KWIETNIU R. B. Biuro prasowe ministerjum skarbu komunikuje: Daniny publiczne przyniosły w kwietniu r. b. razem kwotę 182.335,8 miljonów mkp. (w tem podatki bezpośrednie dały 37.030,1 milj. akp., podatki pośrednie 69.472,2 milj. mkp., cło 37.310,7 milj. mkp., opłaty stemplowe (należytości) 25.057,5 milj. mkp., opłaty wywozowe 58,9 mil. mkp., monopole 13,406,4 milj. mkp.

KONFERENCJA BANKÓW PAŃSTW BAŁTYCKICH. Prasa estońska komunikuje, że konferencja przedstawicieli banków państwowych państw bałtyckich wyznaczona jest ostatecznie na koniec września b. r. Rząd estoński projektował początkowo zaproszenie również Rosji sow. na tę konferencję, lecz, jak ustalono obecnie, w konferencji weźmą udział tylko Łotwa, Estonja, Finlandja i Polska. Konferencja odbędzie się w Rewlu.

KAPITAŁ FRANCUSKI A WĘGRY. Rząd francuski popiera projekt skierowania odpowiedniego kapitału z Francji do Węgier dla budowy portu na Dunaju w Budapeszcie, oraz założenia w tym celu towarzystwa, któremu będzie udzielone pozwolenie wypuszczenia akcyj we Francji. Roboty budowlane ma prowadzić firma „Schneider Creuzot", która zajęła się już pracą przygotowawczą. Jest to pierwszy wypadek poparcia finansowego Węgier przez obce państwo.

WYKAZ BANKU RZESZY za ostatni tydzień, sierpnia wykazuje olbrzymi wzrost banknotów. Wzrost ten w jednym tygodniu wynosił 384,29 biljonów marek. Ogólna suma banknotów, będących w obiegu, wynosi 663,2 biljonów. W tym samym czasie zmniejszył się zapas złota o 1,6 miljonów i wynosi 510,5 milj. marek.

PRZYJAZD ANGIELSKIEJ MISJI PRZEMYSŁOWEJ DO POLSKI. W końcu września zapowiedziany jest przyjazd do Polski jednego z najpoważniejszych przedstawicieli przemysłu angielskiego, p. Marschella. Jest on dyrektorem największej firmy przemysłowej, syndykalizującej całą wytwórczość przemysłu angielskiego, Becos Trades Limited w Londynie. Osoba p. Marshalla znana jest w przemyśle międzynarodowym z różnych misyj handlowych angielskich. Ostatnio bawił Marshall w Moskwie, towarzysząc Baldwinowi w jego podróży po Rosji Sowieckiej.

Związek przemysłu angielskiego, jaki reprezentuje p. Marshall, specjalnie zainteresowany jest w dziedzinie inwestycyj przemysłowych, budowie fabryk, nabywaniu surowców dla metalowego i włóknistego przemysłu. Ponieważ jednak nie jest jeszcze bliżej wiadomy cel podróży Marshalla do Polski, trudno określić specjalność misji i kierunek zainteresowania Anglji w Polsce, tembardziej, że reprezentowany przez Marshalla związek przemysłu angielskiego obejmuje najwszechstronniejszy kierunek i różnorodność gałęzi specjalnych przemysłów.

W każdym razie nie ulega wątpliwości, że przybycie Marshalla znamionuje poważne zamiary zbliżenia przemysłu i handlu Anglji z Polską. Ten sam koncern przemysłowców przeprowadził za inicjatywą Marshalla budowę olbrzymiej fabryki samochodów w Moskwie dla użytku rządu rosyjskiego. Również przeprowadziła firma ta budowę wielkich zakładów metalurgicznych w Libawie i Rewlu.

Jako specjalność Becos Tr. Ltd podają informujące nas sfery gospodarcze produkcję materjałów wybuchowych i przyrządy oraz instalacje kolejowe.

Kalendarzyk giełdowy

NOWE EMISJE.

Tow. „Wielkopolanin" wydaje po 3 akcje nowej emisji na każde 2 poprzednie do dnia 10 października.

Fabryka garbarska „Temler i Szwede" wydaje po 2 nowe akcje na 1 poprzednią do dnia 10 października.

Warszawskie Tow. fabryk cukru ogłasza, iż kapitał towarzystwa powiększony został drogą przewalutowania nieruchomego majątku towarzystwa z mk. 32 miljonów na mk. 1.976.000.000 i że akcjonarjusze od 15 września otrzymają szesnaście akcyj darmo za każde trzy dotychczasowe.

Spółka akcyjna „Zabłocie" Zakłady Chemiczne z siedzibą w Zabłociu powiększa kapitał zakładowy Spółki o marek 100,000.000, czyli do marek 180.000.000 drogą nowej II emisji 100.000 sztuk nowych akcyj na okazicicla, nominalnej wartości marek 1000.

Polskie zakłady Siemens. sp. akc. na 150 tysięcy sztuk akcji 3-ciej emisji po 1000 mk. wartości nominalnej. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają po 15 akcji nowych na każde 10 dotychczasowych po cenie emisyjnej 2.500 mk. Termin upływa dnia 2 października. Zgłoszenia w dyrekcji spółki, Warszawa, Foksal 18.

Towarzystwo przemysłowe „Kabel" ogłasza subskrypcję na 50 tysięcy nowych sztuk akcji po 1000 marek nominalnych. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymują po jednej nowej sztuce na 5 dotychczasowych, po cenie 3500 mk. Termin upływa dnia 3 października. Zgłoszenia w biurze spółki w Warszawie, Królewska 41.

Spółka akcyjna „Tchate" ogłasza subskrypcję na 120 tysięcy sztuk nowych akcji 3-ciej emisji po 1000 marek nominalnych. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymują trzy nowe sztuki na każde dwie dotychczasowe po kursie, dwie sztuki po 4000 marek i jedna po 6000 marek.

Towarzystwo przemysłowo-naftowe Lenartowicz, Bracia Rylscy i Ska ogłasza subskrypcję na 100 tysięcy sztuk nowych akcji 5-tej emisji po 500 mk. wartości nominalnej. Na sześć akcji dotychczasowych wypada jedna nowa po kursie 1500 mk. Termin upływa 3 października. Zgłoszenia w biurze spółki: Warszawa, Czackiego 14.

Michałów Tow. fabryki cukru i rafinerji. Z dniem 4 września rozpoczęła wydawanie oryginalnych akcji 6-tej emisji w stosunku jednej nowej akcji na każdą akcję dotychczasową. Nowe akcje wydaje się również i na tymczasowe świadectwa 5-ej emisji. Kurs emisyjny nowych akcji 750 mk. Termin upływa w dniu 4 października. Zgłoszenia w biurze spółki, Elektoralna 7 w Warszawie.

Warszawskie towarzystwo Fabryk Cukru powiększa kapitał drogą przewalutowania majątku z 312 miljonów na 1 miljard 976 miljonów. Akcjonarjusze otrzymują po 16 akcji nowych na trzy dotychczasowe bezpłatnie. Początek wydawania akcji dnia 15-go września w biurze spółki, Krakowskie Przedmieście 7 w Warszawie.

Rozmaitości

ZEMSTA KOCHANKA. W domu nr. 48-a przy ul. Solec na klatce schodowej Adam Wojciechowski, b. szofer postrzelił z rewolweru w okolicę lewej łopatki Wandę Skocjanową, szwaczkę bielizny, którą w stanie ciężkim przewiozło Pogotowie do szpitala św. Rocha. Wojciechowski uciekł. Skocjanowa żyła z nim półtora roku, lecz przed kilku dniami porzuciła go. Od tego czasu Wojciechowski stale groził jej zemstą, aż wczoraj rano wykonał ją.

ORYGINALNA GOŚCINA Z OKAZJI ŚLUBU. Z okazji swego ślubu p. Bogusław Herse nabył przeszło pół tysiąca biletów na „Zemstę za mur graniczny" dla wszystkich pracowników firmy „B. Herse", wśród których nowożeńcy spędzili wieczór w teatrze.

KTO JEST PONIATOWSKI. Rzecz się dzieje przed pomnikiem ks. Józefa na Placu Saskim. Wieśniak do pobliskiego dozorcy domu:

— Kto to taki?

— A Poniatowski.

— Co za Poniatowski?

— Ten, który most na Wiśle wybudował.

— Czemu on jest goły? — dopytuje się kmieć.

— Dyć inżynier to też inteligent. Tacy dziś chodzą nago.

WYŚCIGI ZE ŚMIERCIĄ. Pilot Jack Knight, weteran między lotnikami, który oddawał cenne usługi przewożąc przesyłki pocztowe nocą, rozpoczął wczoraj w Omaha stan Nebraska, inny lot, mianowicie wyścigi ze śmiercią. Doniesiono mu w Cheyenne, że jego ojciec, zamieszkały w Buhaman. Mich, jest umierający i zapewne nocy nie przeżyje. Kochający syn wskoczył na aeroplan i pędził nim przeszło 100 mil na godzinę, by wyprzedzić śmierć, która zabierała mu ojca. Pędzi on w dalszym ciągu, a w Nebraska, gdzie wylądował, dano mu nowego pilota do pomocy. Czy wyścignie śmierć — dotąd jeszcze niewiadomo.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI

(początek o godzinie 7 1/2)

Poniedziałek: „Tragedja dzieci".

Wtorek: „Człowiek z budki suflera".

BAGATELA

(początek o godzinie 8-ej)

Poniedziałek: „Proces rozwodowy Pani B."

Wtorek: „Proces rozwodowy Pani B."

OPERA I OPERETKA

(początek o godzinie 7 1/2)

Wtorek: „Madame Butterfly" (występ Z. Fedyczkowskiej, T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego).

Środa: „Bal maskowy" (występ T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.